

מסורת הש"ס

(א) ר"ה ז: וּשְׁנָן, (ב) ר"ה ז: מכות ג: לַעֲשׂוֹת מִדָּן, (ג) יצמות יב: ק: כְּמוֹתָם לֵט, נִדְרִים לֵט: [תּוֹסֵפְתָּא פ"ב ה"ד, (ד) בַּס ר"מ, (ה) לִקְמֹן מִן: (ו) גִּי' מִהֲרָס וּשְׁנָן, (ז) בְּרִכּוֹת לֵט: וּשְׁנָן, (ח) ב"ב קטו: סְנֵהֲדִין נֵה, (ט) יצמות ז"א, (י) ר"ב אֶלְפֶּס גֵּרָם לְבִיאָחִין, (יא) לַעֲשׂוֹת מִדָּן, (יב) ס"א י"א.

תורה אור השלם

1. שְׁמֹר פְּתָאִים יְיָ דְלוּתִי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:
תְּהִלִּים קטו ו
2. וְתַעֲגֶבֶה עַל פְּלִשְׁתִּים
אֲשֶׁר בָּשָׂר תְּמוּרִים בָּשָׂר
וְחֶמֶת סוֹסִים וְרָמָה:
יְחֻזְקָל כג כ
3. אֲשֶׁר פִּיהֶם דִּבֶּר שָׁוָא
וַיִּמְנֹעַ יְמִין שֹׁקֶר:
תְּהִלִּים קמד ח

תוס' הרא"ש

בַּשְּׂמָלָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. דלמור [מד:] מרי אִיקָן לְרִבִּי מֵאִיר הוּא בַּת בִּיאָה נִיחָא וְאֵעָיִי אֶקְמִי יוֹם אֶחָד תַּמְנִי הֵיךְ בְּפִרְקָא אֶרְבִּי דְּלֵאִיכָא לִמְד' יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה חֲשׁוֹב שָׁנָה לְרִבִּי יֵאֵאִי. דלמור [מד:] לִרְמ' עַד סוּף שָׁנָה שְׁלִישִׁית לֵאמֹר בַּת בִּיאָה הֵיךְ קָשִׁיָּא: **שְׁנֵי בְּתוּלִין.** בְּתוּךְ ג' שָׁנִים: **אִישׁוּר.** לְשׁוֹן זֵידָה. כְּלוּמָר אִין מִטְּלִין עַל יְדֵי בִיאָה וְאִין דַּס בְּתוּלִין עַד ג' שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד: **אִי אִמְרַם מִיּוֹל אֹזוּל.** בְּבִיאָה בְּתוּךְ ג' לְגַמְרִי וְהִדָּר אִתּוּ לֵאמֹר מִתְּחִילִין לֵה כְּוֹנֵה דֵּהָא דֵּלָה הַדּוּר שְׁהוּת הוּא דֵּלָה הוּא לֵהוּ מִתּוּךְ בְּעִילָה שְׁבַעַל תְּדִיר: **אֵלָּא אִי אִמְרַם.** לֵאמֹר אֹזוּל בְּבִיאָה תוּךְ ג' הוּא לִיָּה לְמִיתִי דַּס לֵּאמֹר ג' וְכִין דֵּלָה חִזִּיא אִתּוּ אִתּוּ דֵּס עֲלִיָּה לֵאמֹר ג' חֻוּנָה הֵיא פִּסְקוּלָה לְכַהֲנָה: **וּמֵאֵן לִימָא לָן.** כְּלוּמָר אִפִּי אִם תַּמְנִי לִימָר מִיּוֹל אֹזוּל בְּבִיאָה תוּךְ ג' מִי אִיכָא לְמִימַר שְׁהוּת לֵאמֹר לֵהוּ מֵאֵן לִימָא לָן דֵּלָה הַדּוּר לֵאמֹר: **הֵיא דַּס נִדָּה הוּא.** הֵיא דְּתוּךְ ג': **יּוֹסְטִי:** לֵאמֹר לֵשֶׁשׁ שָׁנִים **בְּשִׁבְדִּים.** מִשְׁנֵרְאִית בִּיאָה: **מִשְׁמַשּׁוּם בְּתוּךְ.** תַּקְנִין הוּא לִשְׁמַשׁ בְּתוּךְ שְׁלֹשׁ וְיַעֲבֹדוּ: **כִּדְנָל.** שְׁמַעֲבֵרֵת תַּאֲוֹתַי פֻּעְמִים שֶׁאֵדָה דּוּחָא אִתּוּ חֲזִירוּ וּפּוֹחַת אִתּוּ נֹרֶתוּ כְּדִאֲמִרִין בְּמִרְבִּילִין אִין **כִּדְנָל** שֶׁאִין עֲמּוּ וְלָד: **תַּגְמוּל.** תַּפְרִישׁ אִתּוּ בְּנָה מְלַהֲבִין מִחֲמַת עֵינֵיהֶם: **פָּחוּם מִן.** אִינֵה רִיכָה לִשְׁמַשׁ בְּתוּךְ דּוּדֵאִי לֵאמֹר תַּתְעֵבֵר: **יִסְר עַל כָּן.** אִם תַּתְעֵבֵר לֵאמֹר: **תַּמּוּת.** **תַּמּוּת.** כְּלוּמָר אִין אִין שְׁמַחֲמִי טַעַם וְנוֹת: **לֵאמֹר.** הֵיא דְּקִדְרָמָה פִּסְקוּלָה לְכַהֲנָה אֵלָּא לְחַד:

מתנ"י קנאה. וזכה בנכסי אחיו ואע"ג שאין קנין לקטן הרי קנויה לו ועומדת: ואינו נוטל גט עד שיגיר. אם בא לגרשה דקדושי אחיו קדושין גמורין וגירושין של זה אינם גירושין גמורין דלמי דלמי: דעת: ומטעם **בבבא.** אם בא עליה דביצתא פסלה לכל דבר: ופוסל. כגון בן ט' שנים כותי או ממזר שצא על הכהנת פסלה מהמיתות אציה אצל בן תשע ישראל שצא על בת כהן ליכא למימר דפוסל מן התרומה דמי משום ביאת זנות לא פסלה זנות דכשר מן התרומה ואוי משום קדושין למידי בת כהן לישראל לאו קדושין ינינה דקטן דקדיש אין קדושי קדושין: ואינו **מאכיל** כגון יבם בן ט' כהן הבא על ביצתו אע"ג דקני לה בהך ביאה לא אכלה בתרומה: ופוסל אם **הבהמה.** אם רבעה ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים אצל סקילה לא מדמה בקנס פטור: ומסקל עד יור. אם יש עדים: **גב'.** בגט סגייל לה. בתמיה אם בא לגרשה: **מאמר.** קדושי יצמה: וחליה לויקפו. דאין קדושין גמורין ביצמה להיות כחשטו ללאת בגט בלא חליה אצל ביאה גומרת בה כדכת' (דביסם) (ה) יצא עליה: ביאה **בן טשע.** ביצתו: לכשיגדיל

ידרו והוא פמור: גמ' ולכשיגדו
צריך גם למאמרו וחליצה לזכר

יוצא דופן פרק חמישי נדה

חשיבות שנה בשנה שלישית
האמר רבי יוחנן ל' יום והכל
ה' ראשי שנים (ר"ה דף י').
איכא למאן דאמר כו': אלף

בשלמא לר' יוחנן כי היכי דאיכא תנא דקאמר ⁶ יום אחד בשנה חשוב שנה הכי נמי איכא תנא דאמר ⁷ ל' יום בשנה חשובין שנה אלא לר' ינאי קשיא קשיא: פחות מכאן כנותן אצבע בעין: איבעיא להו הני בתולין מיזל אזלי ואתו או דלמא אתצודי הוא דלא מתצדי עד לאחר ג' למאי נפקא מינה כגון שבעל בתוך ג' ומצא דם ובעל לאחר שלש ולא מצא דם אי אמרת מיזל אזלי ואתו שהות הוא דלא הואי להו אלא אי אמרת אתצודי הוא דלא מתצדי עד לאחר ג' הא אחר בא עליה מאי מתקיף לה רב חייא בריה דרב איקא ומאן לימא לן דמכה שבתוך ג' אינה חוזרת לאלתר שמא חוזרת לאלתר והא אחר בא עליה אלא נפקא מינה כגון שבעל בתוך ג' ומצא דם ובעל לאחר ג' ומצא דם אי אמרת מיזל אזלי ואתו האי דם בתולין הוא אלא אי אמרת אתצודי הוא דלא מתצדי אלא עד לאחר ג' האי דם נדה הוא מאי אמר רב חסדא ת"ש פחות מכאן כנותן אצבע בעין למה לי למתני כנותן אצבע בעין לתני פחות מכאן ולא כלום מאי לאו הא קמ"ל "מה עין מדמעת וחוזרת ומדמעת אף בתולין מיזל אזלי ואתו ת"ר מעשה ביוסמני בתו של אסיורוס בן אנטינוס שבאת לפני רבי אמרה לו רבי אשה בכמה ניסת אמר לה בת ג' שנים ויום אחד ובכמה מתעברת אמר לה בת י"ב שנה ויום אחד אמרה לו אני נשאתי בשש וילדתי בשבע אוי לשלש שנים שאבדתי בבית אבא ומי מעברה ⁸ והתני רב ביבי קמיה דרב נחמן ג' נשים משמשות במוך קטנה מעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ותמות מעוברת שמא תעשה עוברת סנדל מניקה שמא תגמול את בנה וימות ואיזוהי קטנה מבת י"א שנה ויום אחד ועד י"ב שנה ויום אחד פחות מכאן או יתר על כן משמשת וחולכת דברי ר"מ וחכ"א אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה וחולכת ומן השמים ירחמו שנאמר ⁹ שומר פתאים ה' איבעית אימא ¹⁰ אשר בשר חמורים בשרם ואיבעית אימא ¹¹ אשר פיהם דבר שוא וימינם ימין שקר ת"ר מעשה באשה אחת שבאת לפני ר"ע אמרה לו ר' נבעלתי בתוך שלש שנים מה אני לכהונה אמר לה כשרה את לכהונה אמרה לו רבי אמשול לך משל למה לדבר דומה לחינוס שמתנו לו אצבעו בדבש

פּעם ראשונה ושניה גוער ^ז בה שלישיית מצרים
לכהונה ^ס ראה התלמידים מסתכלים זה בזה
בעיניים ^ס [אמרו ליה] כשם שכל התורה הלכה
שלוש שנים כשרה לכהונה הלכה למשה מסיני
אלא ^ז לחדד בה את התלמידים: **מתני'** ^ס
על יבמתו קנאה ואין נותן גט עד שיגריל יוממו
כעליון ^ז הפוסל ואינו מאכיל בתרומה יופוט
וינסקלת על ידו ^ז ואם בא על אחת מכל העריות
בגט סגי לה ^ז והתניא ^ז עשו ביאת בן מ' כ
מ' אף ביאת בן מ' צריך גט ^ז למאמרו וחללי

נחמיה וטעיה ואחרים להדגיש: נוחללת על ידו, אם יש עדים דאני שור נחמה

מה.

אָדער באַ עי"ה. ואס אַשט כהן הײַז אַסורײַז חזל אַשט ישראָל
לֹא דפּיטוֹי קטנײַז אונס הײַז ואס תאַמנר אַמאָי דחיק
לֹאשכּוּחִי נפּקוּתאַ שװאַ עליײַז אַחנר לגבי זנוּת לימאַ בפּסיטוּת כּגון
שבעל מוֹד שְׁלֹשׁה וּמֹנֶא דס דֹּאִי לֹא מײַתכּוּדוּ הֵאִי דס נדוּת הײַז כּדאַמנר

לענין זנות דהויא כל ימיה אסורה
לבעלה ומו' דלענין אי הוה דס' מדות
או דס' בתולין לא נפקא מינה האידנא
מידי דלפילו הוה דס' בתוליס הא'
מקון דבעל עולות מזוה ופורש:
האי' כן נדה הלא פירוש: כן
דמוך ג' דרך דלמחר ג' לכ"ע
הוי דס' בתולין ותימיה דלמאי נקט
כלל שבעל אחר ג' כיון דלא נפקא
מינה מידי ופירש ר"ת משום דנקטיה
לעיל נקטיה נמי הכא ומיהו י"ל אף
דס' שללחר ג' יש להסתפק בדם
נדה אי אמרינן א'תצודי הוה דלא
מיתלוד כיון דצמוד ג' רחשה ודאי דס'
מדות אס' כן דרכה לראות מחמת

חוזרת לאלתר והא
קא מינה כגון שבעל
ל לאחר ג' ומצא דם
ו. האי דם בתולין הוא
הוא דלא מתצדי אלא
יהה הוא מאי אמר רב
אין כנותן אצבע בעין
אצבע בעין לחני פחות
או הא קמ"ל *מה עין
עת אף בתולין מיזל
ה ביוסטני בתו של
בבא לאפני רבי אמרה
סת אמר לה בת ג'
מתעברת אמר לה
אמרה לו אני נשאתי
אוי לשלש שנים
זי מעברה והתני רב
ג' נשים משמשות
ומניקה קטנה שמא
שמא תעשה עוברת
מול את בנה וימות
שנה ויום אחד ועד
ות מכאן או יתר על
ברי ר"מ וחכ"א אחת
כדרכה והולכת ומן
ישומר פתאים ה'
בשר חמורים בשרם
יהם דבר שוא וימינם
באשה אחת שבבא
נבעלתי בתוך שלש
אמר לה יבשרה את
אמשול לך משל למה
ומנו לו אצבעו בדבש

ער ⁷בה שלישית מצצה אמר לה אם כן פסולה את
דים מסתכלים זה בזה אמר להם למה הדבר קשה
שם שכל התורה הלכה למשה מסיני כך פחותה מבת
זונה הלכה למשה מסיני ואף רבי עקיבא לא אמרה
תלמידים: **מתני'** ⁸בן תשע שנים ויום אחד שבא
תן גם עד שיגדיל יומטמא בנדה לטמא משכב תחתון
מאכיל בתרומה ופוסל את הבתמה מע"ג המזבח
א על אחת מכל העריות האמורות בתורה מומתין על
עשו ביאת בן מ' כמאמר בגדול מה מאמר בגדול
גד נט למאמרו וחליצה לזיקתו אמר רב הכי קאמר

לכשיגדיל

עין משפט
נר מצוה

עַן אֶמַּי פִּי' מִהֶל' אִיסוּרִי
צִיָּה הֶל' כֹּה [שׁוֹע'
אֶהֱעֵס סִי כ סַעִיף א
צִהָג'ה]:

ע"ה ב' מ"ח שס פ"ח ה"י ו
סמג לאזין קפא טוש"ע
אה"ע ס"י ו סעי' ט:
ע"ה ג' מ"ח פ"א מהל' יבוס
הלט"ו ופ"ה שס הלי"ח
סמג עשין נב טוש"ע אה"ע
אימין קסו סעיף ז ונדרב
אלפס בימות פ"י דף לו. הכי
קאמר עד שיגדיל ויבעול וימן
גטין:

פ"ד מ"י פ"ג מהל' מטמאי
משכב ומושב הלכה ג:
פ"ה מ"י פ"ח מהל'
תרומות [הל' ל"א]
והל"א:

פב ו מיי פ"ד מהל' איסורי
מזבח הל"ג:

פג ז מ"י שס הל"ב [ופ"א
מהל' איסורי ביאה הל' יז]:
פד ח מ"י פ"א מהל' איסורי
ביאה הל"ג:

צַה ט מ״י פ״ה מהל' יצום
הל״ח [והל' כח] סמג
עשין נב טוש״ע אה״ע סי'
הסן ע״י א [וסע״י ב]:

מוסף רש"י

[illegible]